

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

64. An Regulares sexagenarii teneantur ad ieiuniaum Regulæ? Et quid si non attigerint annum 21. Et notatur peccare contra præceptum ieiunii, qui assumpsit laborem incompatibilem cum ieiunio, ad hunc ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Regula ieiunia, si annum 21. etiam non expleverint?

Et an dicti Minorita ante 21. annum teneantur ieiunare Vigiliis & quatuor Tempora Ecclesie, & Sanctorum?

Ex quo inferitur etiam teneri ad ieiunia Iubilaei adolescentibus, qui nondum 21. annum attingerunt, alias Iubilaeum non obtinebunt? Ex parte 1. tractatu 9. Refol. 16.

Quoad hoc, & pro contento in hoc §. in tom. 1. tr. 7. Ref. 18. & in aliis eius primis, & secundis not.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Nauarrus in *Manuali*, cap. 11. num. 4. Lopez in *sum. p. 1. cap. 39.* Rodriguez in *sum. tom. 1. cap. 23, num. 3.* & ex neoterici Societatis Iesu Egidius Coninc de *Sacr. disp. 7. dub. 6. n. 47.* & alij: quia violat duplex praeceptum: & ita sentiunt de auditione Missae, atque cessatione ab operibus feruilibus.

2. Haec opinio est probabilis. Sed contrariam probabilior non existimo; & ita in terminis loquens de ieiunio docet Ledesma in *sum. tom. 1. tract. 17. cap. 2. conclus. 6.* Fillucius tom. 2. tract. 27. p. 2. cap. 5. n. 82. Henrici lib. 5. cap. 5. n. 6. Azorius tom. 1. lib. 7. cap. 31. g. 7. Fagundez *praecept. 4. lib. 1. c. 10. num. 7.* Sanchez de *matr. tom. 3. lib. 9. disp. 15. num. 6.* Valquez in *p. 2. tom. 2. quast. 72. art. 6. disp. 98. num. 8.* & seq. Suarez in *3. p. tom. 4. disp. 22. sect. 4. num. 22.* & alij. Et ratio est: quia peccata non multiplicentur numero ex diuersitate praeceptorum, quando illa praecepta pertinent ad vnam virtutem, vt est in casu nostro: secus si pertinerent ad diuersas virtutes, vt cum concurreret ieiunium indictum ab Ecclesia, & ex voto. Et ita dicendum est de auditione Missae, & abstinencia ab operibus feruilibus.

Sup. his in Ref. praerita.

Sup. hoc & istis praeritis contentis in §. 1. & 2. huius Ref. in tom. 1. tr. 7. Ref. 18. §. 1. & 2. & pro parte in alio §. eius annot. tertiae. Et pro Monacho D. Francisci in Ref. praerit. §. 2. ad lin. 6. & in fine.

3. Quaes, an saltem talis transgressio praeceptorum sit circumstantia in Confessione aperienda? Affirmatiue respondet Reginaldus in *praxi, tom. 1. lib. 4. c. 17. n. 192.* & alij. Sed ego puto contrariam sententiam probabilior, etiam stando in illa opinione, quod circumstantia aggravantes sint necessariae confendae. Et ita docet Valq. in *p. 2. tom. 2. disp. 96. n. 10.* & Sanchez de *matr. tom. 3. lib. 9. disp. 15. n. 6.* cum aliis. Nam talis circumstantia non ita notabiliter aggravat, vt sit in Confessione aperienda. Ex his apparet, Monachum D. Francisci peccare dupliciter; si in diem Veneris incidit Vigilia, & non ieiunet: quia obligatur ad illa ieiunia ex diuersis virtutibus, temperantiae, scilicet, & ex Praecepto Ecclesiae, & Religionis: quia ex voto obedientiae tenetur Regulam obseruare: & ita docet Valquez *ubi sup. n. 8. & 9.* Sanchez, Fagundez *Praecept. 1. lib. 2. c. 2. n. 9.* & alij.

Sup. hoc in Refol. seq. §. Vnde, & §. Ad illud, & inf. in Ref. 76. §. penult. ad med.

4. Nota etiam, supradictum Religiosum D. Francisci teneri ad Regulam ieiunia, etiam si annum vigesimum primum non expleverit: quidquid in contrarium asserat Medina in *summa, lib. 1. cap. 14. §. 10.* cum Graffio *part. 1. lib. 2. cap. 37. num. 42.* nam nostram sententiam communiter docent DD. Ortiz in *summa, c. 19. mand. 2. punct. 2. 1.* Portel *ubi infra.* Reginaldus tom. 1. lib. 4. cap. 17. num. 207. Emmanuel Sa *verb. Ieiunium, num. 3.* Tabiena *q. 16. n. 17.* Syluest. *q. 6. dist. 1.* Azorius tom. 1. lib. 7. c. 27. g. 3. Ledesma in *summa, tom. 2. tr. 27. cap. 1. conclus. 5. dub. 1.* Vegha in *summa, tom. 1. c. 14. cas. 6.* Gabriel in *4. dist. 16. g. 5. art. 1.* Fagund. *Praecept. 4. lib. 1. cap. 1. num. 6.* Villalobos in *summa, tom. 1. tract. 23. diff. 4. n. 5.* & alij.

5. Verum Portel in *dub. re gul. verb. Ieiunium, num. 2.* & Rodriguez tom. 2. *quast. 100. art. 6.* obseruat, & optime, dictos Minoritas ante vigesimum annum non teneri ieiunare Vigiliis, & quatuor Tempora Ecclesiae, & Sanctorum; quia ad ea non obligantur ex vi Regulae; ergo non tenentur ex Praecepto Ecclesiae.

6. Ex supradictis etiam apparet, teneri ad ieiunia Iubilaei adolescentibus, qui nondum vigesimum primum

annum attingunt, alias Iubilaeum non obtinebunt. Ita docet ex nostris P. Alphonsus de Leone *tr. de lib. p. 2. g. 14. sect. 3. n. 144.* qui citat Azorium, Zannardum, Tolerum, Bonacinam, & alios. Idem docet Fagundez *Praecept. 4. lib. 1. c. 8. n. 5.*

RESOL. LXIV.

An Regulares sexagenarii teneantur ad ieiunium Regulae?

Et quid, si non attingerint annum 21?

Et notatur peccare contra praeceptum ieiunii, qui assumpserit laborem incompatibilem cum ieiunio, ad hunc finem, vt non ieiunet, v.g. ludum pila, venationis, &c. Ex p. 9. tract. 6. & Milc. 1. Ref. 16.

§. 1. **A**D hanc questionem sic respondet Petrus Marchant. in *Tribun. Sacram. tom. 1. tract. 12. tit. 3. quast. 4. §. 1.* [Petes, an Regularis, ex gr. Frater Minor, S. Francisci, ex voto ad ieiunia Regulae sub peccato mortali obligatus, post sexagesimum annum ieiunare teneatur extra casum manifesta necessitatis? Ratio dubitandi est: quia voto tenetur. Item a similitudine adolescentis ante 21. annum aetatis in Ordine Fratrum Minorum professus, vt diximus, ad ieiunia Regularia tenetur. De hoc casu a Reuerendissimo P. F. Andrea a Soto, Ordinis nostri Commissario Generali in Belgio, Serenissimae Archiducissae Elizabethae Hispaniarum Infantis Confessario, piatissima & sanctae memoriae, consultus fui, anno 1619. quod quamvis septuagenarius, scrupulis tamen in ratione obligationis ieiuniorum angebatur. Respondi itaque, sicut & modo respondeo, Fratrem Minorem post sexagesimum annum aetatis ad ieiunia regularia non teneri. Ratio mea est: quia ieiunia regularia sequuntur naturam ieiuniorum Ecclesiae, & sub illdem modis obligant, & ex iisdem causis dispensantur. Vnde ieiunia in Regula Fratrum Minorum, non tam voto promittuntur, quam sub praeccepto Regulae cadunt, et si eorum obseruantiae, qui vouet Regulam, leastringat, eo modo, nimirum, quo praecipitur, & quo ieiunia obligant. Cum igitur Pontifex, ob communem naturae deficientiam declarauerit, sexagenarios ad ieiunium non obligari, & sit eadem ratio teneturis in Religione, ac in saeculo, eademque ratio infirmitatis, & deficientiae naturae; eadem est ratio excusationis, & dispensationis, si qua interuenit.

2. Ad illud, quod de adolescente adfertur, qui ante annum 21. aetatis professus, non obstante declaratione Ecclesiae, obligatur ad ieiunia regularia. Respondetur negando paritatem in vtroque casu: adolescens enim ille in saeculo manens non excusatur a ieiunio ratione infirmitatis, aut debilitatis, sed ex mera indulgentia, ratione incrementi, seu naturae crescentis. Vnde supponitur esse ex ratione aetatis potens ad ieiunandum, saltem post annum aetatis 15. & 16. quo Religioni est aptus, & vt dixi, si vel voueat, vel obedientiae se ad dicat in Religione, tenebitur ad ieiunia regularia quia illi indulgentiae, & priuilegio voluntarie cessit. Aliud autem est de Fratre sexagenario: supponitur enim ex communi defectu aetatis impotens, & infirmus. Vnde, cum declaratio Pontificis hoc mortuo facta omnino attingat, eos, qui ad hanc aetatem deficientem perueniunt, etiam illud comprehendit. Addo, in illa declaratione alteram excusationis includi causam, quae est ordinaria infirmitatis, ratione cuius, etiam si quis ad illam aetatem necdum peruenisset, indicaretur ad ieiunium non obligari. Itaque adolescens in Religione professus gratiae saeculi pro prima aetate censent renunciasse: senex autem sexagenarius e contra ob Religio

Religionis austeritates censetur cause iustae declaracionis magis quam alius subesse; & quamvis aliquo modo valeat, & ad ieiunandum potens videtur tenetur tamen naturam fouere alimentis, ne tota simul deficiat, cum iam sit in aetatis ordinaria occasu, & declinat, vt potest in vltima decade, qua indiget cibo ad naturae deficientis fomentum, & conseruationem, ad quam iure naturae obligatur. Dispensatio itaque in puto metrae gratiae est, in sene est declaratio necessitatis ad naturae fomentum, ne deficiat.] Hucusque Marchant. cui adde sapientissimum Caramuelem in Regal. S. Benedicli, disput. 128. n. 1613.

3. Vnde, non obstante communi Doctorum sententia, quam in par. 1. tr. 9. resol. 16. adduxi, puto probabiliter cum Marchant. Regulares sexagenarios non tenent ad seruanda ieiunia Regulae. Et hanc sententiam esse probabilem, docet etiam, me citato, doctissimus Norbona in Annalibus inris an. 60. q. 2. n. 8. vide etiam Elcobar in Theol. mor. tract. 1. exam. 13. c. 3. n. 104. & me citato Pellizzarum in Man. Regul. tom. 1. tr. 5. c. 5. n. 31. qui etiam contra Marchant. vbi supra, tenet, Regulares ante annum 21. aetatis expletum, non teneri ad ieiunia propriae Regulae, quod est valde notandum: & aliter ita sensisse doctos recentiores a se consultos. Factum haec probabile esse, sed communis sententia est in contrarium.

4. Et idem non desinat hic apponere verba Patris Lenandri à Murcia in qq. Regul. cap. 2. super cap. 3. Regulae D. Francisci, q. 2. n. 19 sic, me citato all. rentis. [Otros Doctores tienen, que los viejos de sesenta años, que tienen fuerças y estan sanos, estan obligados a ayunar y que regularmente hablando hasta los sesenta años, no les escusa al ayuno ni estan libres de su precepto, por la necesidad de la viejez, y ni aun entonces, si tienen suficientes fuerças y estan sanos. Y la razon es, porque à los viejos les escusa la viejez del ayuno, porque ella, por si es enfermidad, y porque trae con si gran necesidad, y flaqueza; esta escusa en los viejos sanos, y fuertes; luego no les escusa el ayuno. Esta segunda sententia, absolutamente hablando, para todos los viejos de sesenta años, aunque no estan obligados al ayuno por voto, sino solo por Precepto de la Iglesia, parece algo rigurosa; pero para los que estan obligados por voto, como los Religiosos, y que estan fuertes, y sanos, es muy fundada: porque si los moços, que no han cumplido veinte y vn años, aunque tengan necesidad de crecer, y para ello demas frequente manjar, comunemente les obligan todos al ayuno, quando ellos se obligaron por voto à el, porque aunque tenían derecho à no ayunar, y à crecérle, renunciaron por el voto, y lo pudieron muy bien hazer, y por el conseqüente quedaron obligados à ayunar; luego aunque los viejos de sesenta años tuuiesen derecho à reparar la naturalza; no ayunando, por auer renunciado esse derecho, por el voto les obliga el ayuno.] Ita ille.

5. Sed, si aliquis Regularis professus sexagenarius frangeret ieiunia suae Regulae, ego non auderem de peccato mortali damnare, itante probabilitate contrariae sententiae. Nota hic obiter mihi in tract. de ieiunio, res. 1. q. 2. non displicuisse sententiam aliquorum asserentium, non peccare contra praecipium ieiunij, qui assument laborem incompatibilem cum ieiunio, ad hunc finem, vt non ieiunet, vt v. g. ludum pile venationem, &c. Et hanc sententiam me citato, docet Pasqualigus in Praxi dec. 320. Sed nunc hanc sententiam, ego non admitto, & contrariae adhaereo, per ea, quae docet Bossius in discept. mor. discept. 4. per totam. An verò supra dicta sententia sit admittenda, quando labor ille non assumetur in finem, vt quis non ieiunet: negatiuè respondet Bossius vbi supra, sed affirmatiuè ex Medina,

& Ledesma Dominicanis respondet nonissime Ioan. Henriquez in questionibus praedictis, sect. 16. q. 29. per tot. cui adde Doctores, quos citat, & sequitur, me etiam citato, Pasqualigus vbi supra, dec. 319. Vide etiam Villalobos in Summa, tom. 1. tractat. 23. diff. 4. num. 11.

RESOL. LXV.

An qui fecit votum de ieiunando tali die in pane, & aqua toties peccabit mortaliter, quoties biberit vinum? Et an si promiserit se in illa die nihil manducaturum nisi panem, & aquam, tunc quoties biberit vinum peccet mortaliter? Et an ita vouens frangat ieiunium, si cereuisiam bibat? Ex p. 1. tr. 9. Res. 4.

§. 1. Respondeo talem, si biberet vinum, peccare mortaliter: at eo bibito in ea quantitate notabili, vt frangat ieiunium, non est amplius peccatum id bibere. Attamen, si promiserit, se illa die nihil manducaturum, nisi panem, & aquam; tunc, quoties biberet vinum, peccaret mortaliter: quia toties frangeret votum negatiuum: & ita Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. c. 11. num. 45. & post illum Portiel. in addit. ad dubia regul. verb. ieiun. num. 4. Sed Bartholom. à S. Faustino in thes. Relig. lib. 1. q. 141. notauit, ita vouentem non frangere ieiunium, si cereuisiam biberet: quia verum vinum non est.

Quamuis non plene suffraget hac prima diff. lego tamen in t. 8. tr. 4. Res. 9. signanter in sum. & pro secunda diff. vide ibi, Res. 74. §. 1.

RESOL. LXVI.

An si quis, cum teneatur ieiunare in pane, & aqua, non possit nisi sumendo parum vini, aut obsonij sic adstrictus tali ieiunio? Et an vouens recitare septem Psalmos Penitentiales, si non potest integros recitare, teneatur ad partem? Vel in tali casu an teneatur ita vouens, si sciret tantum unum Psalmum ex septem Penitentialibus illum septem vicibus recitare? Ex part. 3. tract. 5. & Misc. 1. Resol. 61.

§. 1. Affirmatiuè respondet Sancius in selectis, disp. 5. num. 13. vbi ita ait: Si alicui sub poenitentia esset indictum vno die in pane, & aqua ieiunare, neque taliter posset, non etiam teneretur ieiunare modo consueto Ecclesiae, cum illud ieiunium, vt quid indiuiduum praecipitur. Sed tamen si posset ieiunium conficere sumendo parum vini, aut modicum quid obsonij, ad ieiunium fore deuinctum arbitror, cum per talem sumptionem vini, & obsonij non dissoluatur ieiunium in pane, & aqua.

Sup. hac poenitentia in tom. 1. tr. 6. Res. 9. §. vlt. cursum, ad lin. 4. vers. Item.

2. Sed si illud modicum obsonij, & vini reducat ad paruitatem materiae, quam etiam in die ieiunij in comestionem carnis concedimus, cum Tannero in 2. 2. D. Thom. disput. 3. quest. 1. dub. 5. num. 93. veram puto Sancij opinionem; sed si parum illud obsonij, aut vini superet materiae paruitatem, puto contra Sancium, aliquid in tali casu non teneri ad sic ieiunandum; quia non esset ieiunium in pane, & aqua, ad quod tenetur, & cum non possit, ab illo excusatur, & ad nihil aliud tenetur.

3. Hinc etiam contra dictum Sancium, num. 6. puto, vouentem recitare septem Psalmos Penitentiales, non potentem integros recitare, per ea, quae tenent ad partem, eo quod materia indiuidua sit, & ita docet Sanchez in sum. tom. 1. lib. 1. c. 19. num. 4. Nec in tali casu teneretur ita vouens, si sciret tantum unum Psalmum ex septem poenitentialibus, illum septem vicibus recitare,

N A E
N I A
L. IV. V
III